

Sodankylän kunta
Perusturvalautakunta

Valvonta-asia: eristämisen- ja karanteenipäätökset Sodankylän terveyskeskuksessa

Helmikuussa 2022 Lapin aluehallintoviraston tietoon tuli, että Sodankylän terveyskeskuksessa oli pitkiä viiveitä koronavirusinfektioon liittyvien eristämisen- ja karanteenipäätösten tekemisessä. Epäkohtailmoituksen mukaan koronavirusinfektioon sairastunut henkilö ei ollut vielä saanut kirjallista eristyspäätöstä lähes kahden kuukauden kuluttua sairastumisestaan. Johtava lääkäri Minna Jokinen kertoi helmikuussa sähköpostitse aluehallintovirastolle, että eristämisen- ja karanteenipäätöksiä oli laatimatta noin 150 kappaletta. Lapin aluehallintovirasto otti asian selvitettäväkseen terveydenhuollon valvonta-asiana.

Selvitys

Asian ratkaisu perustuu Sodankylän perusturvalautakunnan selvitykseen ja vs. perusturvajohtaja Kati Aikion lausuntoon (28.4.2022), jonka liitteenä ovat päätöslomakkeet ja mallipäätökset eristämiseen ja karanteeniin määrittämisestä sekä valitusosoitus.

Ratkaisu

Aluehallintovirasto antaa jäljempänä selostetuilla perusteilla Sodankylän kunnalle huomautuksen siitä, että se on laiminlyönyt suullisten, tartuntatautilain (1227/2016)

mukaisten eristämis- ja karanteenipäätösten antamisen viipymättä myös kirjallisesti hallintolain (434/2003) 43 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla.

Asian käsittely aluehallintovirastossa päättyy tähän.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Euroopan ihmisoikeussopimuksen (SopS 18–19/1990), myöhemmin myös *ihmisoikeussopimus*) 5 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Keneltäkään ei saa riistää hänen vapauttaan, paitsi artiklan alakohdissa mainituissa tapauksissa. Alakohdan e mukaan vapaus voidaan riistää henkilöltä lain nojalla muun ohella tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Saman artiklan 2 kohdan mukaan vapaudenriiston kohteeksi joutuneelle on viipymättä ilmoitettava hänen ymmärtämällään kielellä vapaudenriiston perusteet ja häneen mahdollisesti kohdistetut syytteet. Saman artiklan 4 kohdan mukaan jokaisella, jolta on riistetty hänen vapautensa pidättämällä tai muuten, on oikeus vaatia tuomioistuimessa, että hänen vapaudenriistonsa laillisuus tutkitaan viipymättä ja että hänet vapautetaan, mikäli toimenpide ei ole laillinen.

Ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella on oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämäänsä, kotiinsa ja kirjeenvaihtoonsa kohdistuvaa kunnioitusta. Artiklan 2 kohdan mukaan viranomaiset eivät saa puuttua tämän oikeuden käyttämiseen, paitsi kun laki sen sallii ja se on välttämätöntä demokraattisessa yhteiskunnassa muun muassa terveyden suojaamiseksi, tai muiden henkilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi.

Ihmisoikeussopimuksen 13 artiklan mukaan jokaisella, jonka kyseisessä yleissopimuksessa tunnustettuja oikeuksia ja vapauksia on loukattu, on oltava käytettävissään tehokas oikeussuojakeino

kansallisen viranomaisen edessä siinäkin tapauksessa, että oikeuksien ja vapauksien loukkauksen ovat tehneet virantoimituksessa olevat henkilöt.

Perustuslain (731/1999) 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Ketään ei saa tuomita kuolemaan, kiduttaa eikä muutoinkaan kohdella ihmisarvoa loukkaavasti. Henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ei saa puuttua eikä vapautta riistää mielivaltaisesti eikä ilman laissa säädettyä perustetta. Rangaistuksen, joka sisältää vapaudenmenetyksen, määrää tuomioistuin. Muun vapaudenmenetyksen laillisuus voidaan saattaa tuomioistuimen tutkittavaksi. Vapautensa menettäneen oikeudet turvataan lailla.

Perusoikeusuudistusta koskevan hallituksen esityksen (HE 309/1993 vp) mukaan vapaudenmenetyksellä tarkoitetaan samaa kuin vapauden riistämisen, toisin sanoen järjestelyä, jolla henkilöä kielletään ja estetään poistumasta hänelle määrätystä hyvin rajatusta olinpaikasta. Säännösehdotuksessa tarkoitettuna vapaudenmenetyksenä mainitaan esimerkkinä tuolloin voimassa olleen tartuntatautilain (583/86) 17 §:ssä tarkoitettu eristäminen. Hallituksen esityksessä todetaan lisäksi, että henkilökohtainen vapaus on luonteeltaan yleisperusoikeus, joka suojaa ihmisen fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan.

Perustuslain 9 §:n 1 momentin mukaan Suomen kansalaisella ja maassa laillisesti oleskelevalla ulkomaalaisella on vapaus liikkua maassa.

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä on turvattu.

Viimeksi mainittua perusoikeussäännöstä koskevien perustelujen mukaan yksityiselämän suojan lähtökohtana on, että yksilöllä on oikeus elää omaa elämäänsä ilman viranomaisten tai muiden

ulkopuolisten tahojen mielivastaista tai aiheetonta puuttumista hänen yksityiselämäänsä. Yksityiselämään kuuluu muun muassa yksilön oikeus vapaasti solmia ja ylläpitää suhteita muihin ihmisiin ja ympäristöön (HE 309/1993 vp).

Perustuslain 19 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveystalvet ja edistettävä väestön terveyttä.

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Saman pykälän 2 momentin mukaan käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Tartuntatautilain (1227/2016) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 3 §:n 4 kohdan mukaan karanteenilla tarkoitetaan taudinaiheuttajalle altistuneen tai perustellusti altistuneeksi epäillyn henkilön erottamista muista kotiinsa tai muuhun määrättyyn paikkaan. Saman pykälän 5 kohdan mukaan eristämällä tarkoitetaan sairastuneen tai perustellusti sairastuneeksi epäillyn henkilön hoitamista tai terveydentilan seuranta muista erillään siten, että tartunnan leviäminen estyy.

Tartuntatautilain 4 §:n 1 momentin mukaan tartuntataudit jaetaan yleisvaarallisiin ja valvottaviin tartuntatauteihin sekä muihin tartuntatauteihin, joista osa edellyttää säännöllistä seuranta

väestölle aiheuttamansa tautitaakan tai epidemiavaaran vuoksi. Saman pykälän 2 momentin mukaan tartuntatauti on yleisvaarallinen, jos:

- 1) taudin tarttuvuus on suuri;
- 2) tauti on vaarallinen; ja
- 3) taudin leviäminen voidaan estää tautiin sairastuneeseen, taudinaiheuttajalle altistuneeseen tai tällaisiksi perustellusti epäiltyyn henkilöön kohdistettavilla toimenpiteillä.

Tartuntatautilain 5 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mitkä taudit ovat yleisvaarallisia ja mitkä valvottavia tartuntatauteja. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin, mitkä 4 §:n 1 momentissa tarkoitetuista muista tartuntataudeista, jotka edellyttävät säännöllistä seurantaä väestölle aiheuttamansa tautitaakan tai epidemiavaaran vuoksi, kuuluvat ilmoitusvelvollisuuden piiriin.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n (69/2020) 14 kohdan mukaan yleisvaarallisia tartuntatauteja ovat SARS, MERS ja muu uuden koronavirustyyppin aiheuttama vaikea infektio.

Tartuntatautilain 9 §:n 1 momentin mukaan kunnan on alueellaan järjestettävä kyseisessä laissa tarkoitettu tartuntatautien vastustamistyö osana kansanterveystyötä siten kuin kansanterveystyössä (66/1972), terveydenhuoltolaissa (1326/2010) ja tässä laissa säädetään. Kunnassa on oltava kuntaan virkasuhteessa oleva tartuntataudeista vastaava lääkäri. Terveyskeskuksen tartuntataudeista vastaavan lääkärin on otettava selvää epäillyn tai todetun tartuntataudin laadusta ja sen levinneisyydestä sekä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin taudin leviämisen estämiseksi.

Tartuntatautilain 60 §:n 1 momentin mukaan, jos yleisvaarallisen tartuntataudin tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen vaara on ilmeinen eikä taudin leviämistä voida muulla tavoin estää, virkasuhteinen kunnan tartuntataudeista

vastaava lääkäri tai virkasuhteinen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää henkilön karanteenista enintään yhden kuukauden ajaksi. Päätös karanteenista voidaan tehdä henkilölle, jonka on todettu tai perustellusti epäilty altistuneen yleisvaaralliselle tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillylle tartuntataudille. Saman pykälän 2 momentin mukaan virkasuhteinen kunnan tartuntataudeista vastaava lääkäri tai virkasuhteinen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä päätöksen karanteenista myös 1 momentissa tarkoitetun henkilön tahdosta riippumatta.

Tartuntatautilain 63 §:n 1 momentin mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän virkasuhteinen tartuntataudeista vastaava lääkäri voi päättää yleisvaaralliseen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäiltyyn tartuntatautiin sairastuneen tai sairastuneeksi perustellusti epäillyn henkilön eristämisestä enintään kahden kuukauden ajaksi, jos taudin leviämisen vaara on ilmeinen ja jos taudin leviämistä ei voida estää muilla toimenpiteillä. Päätöksen tehneen lääkärin on annettava eristettävälle henkilölle ja häntä hoitaville työntekijöille tartunnan leviämisen ehkäisemiseksi välttämättömät ohjeet. Saman pykälän 2 momentin mukaan virkasuhteinen kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava lääkäri voi tehdä päätöksen eristämisestä myös 1 momentissa tarkoitetun henkilön tahdosta riippumatta.

Tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan tartuntatautilaissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996; voimassa oleva laki on laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa, 808/2019) säädetään.

Tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin mukaan tartuntatautilain 60 ja 63 §:ssä tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön heti muutoksenhausta huolimatta. Saman pykälän 2 momentin mukaan, kun muutosta on haettu, muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon tai määrätä sen keskeytettäväksi.

Tartuntatautilain 92 §:n mukaan eristämistä ja karanteenia koskevat muutoksenhakuasiat on käsiteltävä kiireellisinä.

Hallintolain (434/2003) 7 §:n 1 momentin mukaan asiointi ja asian käsittely viranomaisessa on pyrittävä järjestämään siten, että hallinnossa asioiva saa asianmukaisesti hallinnon palveluita ja viranomaisen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti.

Hallintolain 43 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätös on annettava kirjallisesti. Saman pykälän 2 momentin mukaan päätös voidaan antaa suullisesti, jos se on välttämätöntä asian kiireellisyyden vuoksi. Saman pykälän 3 momentin mukaan suullinen päätös on viipymättä annettava myös kirjallisena oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen. Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiseen tai muutoksenhakuun alkaa kirjallisen päätöksen tiedoksisaannista siten kuin siitä erikseen säädetään.

Hallintolain 44 §:n 1 momentin mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi:

- 1) päätöksen tehnyt viranomaisen ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu; sekä
- 4) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asianosainen voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Samana pykälän 2 momentin mukaan annettaessa suullinen päätös asianosaiselle on ilmoitettava, miten asia on ratkaistu, ja selostettava ratkaisun perustelut.

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Pykälän 2 momentissa säädetään tilanteista, joissa perustelut voidaan jättää esittämättä.

Hallintolain 47 §:n 1 momentin mukaan päätökseen, johon saa hakea muutosta valittamalla, on liitettävä valitusosoitus. Siinä on mainittava:

- 1) valitusviranomaisen;
- 2) viranomaisen, jolle valituskirjelmä on toimitettava; sekä
- 3) valitusaika ja mistä se lasketaan.

Saman pykälän 2 momentin mukaan valitusosoituksessa on selostettava säännökset valituskirjelmän sisällöstä, liitteistä ja valituksen perille toimittamisesta sekä valituksen käsittelystä perittävistä maksuista.

Hallintolain 54 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on annettava tekemänsä päätös viipymättä tiedoksi asianosaiselle ja muulle tiedossa olevalle, jolla on oikeus hakea siihen oikaisua tai muutosta valittamalla. Viranomaisen on annettava tiedoksi myös sellainen päätös, johon liittyy muutoksenhakukielto. Hallintolain 55 §:n 1 momentin mukaan tiedoksianto toimitetaan tavallisena tai todisteellisena tiedoksiannona taikka, jos sitä ei voida edellä tarkoitetuin tavoin toimittaa, yleistiedoksiannona. Hallintolain 56 §:n 1 momentin mukaan tiedoksianto yksityishenkilölle toimitetaan henkilölle itselleen tai tämän lailliselle edustajalle.

Hallintolain 60 §:n 1 momentin mukaan tiedoksianto on toimitettava postitse saantitodistusta vastaan, jos se koskee velvoittavaa päätöstä, jonka tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhakuaja tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika.

Saantitodistusta voidaan käyttää myös, jos se on muusta syystä tarpeen asianosaisen oikeuksien turvaamiseksi. Saantitodistuksesta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksisaannin ajankohta.

Saman pykälän 2 momentin mukaan asiakirja voidaan myös luovuttaa tiedoksiannon vastaanottajalle tai tämän edustajalle. Tiedoksiannosta on tällöin laadittava kirjallinen todistus, josta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 13 §:n 2 momentin mukaan valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Lain 16 §:n 1 kohdan mukaan valitukseen on liitettävä valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen.

Terveystieteiden lain (1326/2010) 4 §:n 1 momentin mukaan kunnan on osoitettava riittävästi voimavaroja kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena olevaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä terveydenhuollon palveluihin. Terveystieteiden lain toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä varten kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän käytettävissä on oltava riittävästi terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Saman pykälän 2 momentin mukaan toimintayksikön johtamisessa on oltava moniammatillista asiantuntemusta, joka tukee laadukkaan ja turvallisen hoidon kokonaisuutta, eri ammattiryhmien yhteistyötä sekä hoito- ja toimintatapojen kehittämistä. Saman pykälän 3 momentin mukaan kunnan tai sairaanhoitopiirin kuntayhtymän terveydenhuollosta vastaavan henkilöstön rakenteen ja määrän on vastattava alueen väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen sekä terveydenhuollon palvelujen tarvetta.

Asian arviointi ja johtopäätökset

Saadun selvityksen mukaan Sodankylän kunnassa määrättiin aikavälillä 1.12.2021–28.2.2022 tartuntatautilain 60 §:n mukaiseen karanteeniin yhteensä 1308 henkilöä ja 63 §:n mukaiseen eristykseen 625 henkilöä. Selvityksen mukaan kaikille edellä mainituille henkilöille on tehty kirjallinen, valituskelpoinen päätös. Viive suullisen karanteeni- tai eristämispäätöksen antamisesta kirjallisen päätöksen tekemiseen on selvityksen mukaan ollut pahimmillaan neljä viikkoa. Sodankylän perusturvalautakunta tuo selvityksessään esiin, että viiveet ovat johtuneet henkilöstöresursseista sekä tiedonkulun ongelmista. Selvityksen mukaan tartuntatautilain mukaisia eristämisen- ja karanteenipäätöksiä on tehnyt ainoastaan kaksi kuntaan virkasuhteessa ollutta lääkäriä:

johtava lääkäri sekä vs. tartuntataudeista vastaavaksi nimetty lääkäri. Tiedonkulussa tartunnanjäljityksestä tartuntatautilain mukaisia päätöksiä tekeville lääkäreille on ollut ongelmia. Selvityksessä kuvaillaan myös Healthfox-ohjelmistoon liittyviä tietoteknisiä ongelmia, jotka ovat edelleen aiheuttaneet viivästyksiä kirjallisten eristämisen- ja karanteenipäätösten tekemisessä. Vs. perusturvajohtaja kirjoittaa omassa lausunnossaan, että johtava lääkäri on pitänyt oman esimiehensä ja kunnan johtoryhmän tietoisena tilanteesta ja päätösten kirjoittamisesta olleista viiveistä.

Tartuntatautilain mukaisen eristämisen ja karanteenin tarkoituksena on estää yleisvaarallisen taudin leviämistä. Henkilön määrääminen eristykseen tai karanteeniin rajoittaa merkittävästi henkilön perusoikeuksia, kuten hänen liikkumisvapauttaan sekä oikeuttaan tavata muita ihmisiä. Päätöksellä puututaan siten perusoikeutena turvattuun liikkumisvapauteen sekä perus- ja ihmisoikeuksina turvattuihin yksityiselämän suojaan ja henkilökohtaiseen vapauteen, joka luonteeltaan yleisperusoikeutena suojaa ihmisen fyysisen vapauden ohella myös hänen tahdonvapauttaan ja itsemääräämisoikeuttaan. Päätöksellä puututaan yksilön oikeusasemaan julkisen vallan toimenpitein ja julkista valtaa käyttämällä.

Perustuslain 7 §:n sekä ihmisoikeussopimuksen 5 ja 8 artiklojen mukaan henkilökohtaista vapautta ja yksityiselämän suojaa voidaan rajoittaa vain lakiin perustuen. Ottamatta kantaa yksittäisten karanteeni- tai eristämispäätösten perusteisiin aluehallintovirasto toteaa, että huomioiden tartuntatautilain asiaa koskevat säännökset virkasuhteisilla Sodankylän kunnan tartuntataudeista vastaavilla lääkäreillä on sinänsä ollut oikeus tartuntatautilain mukaisten päätösten tekemiseen.

Hallintolaissa säädetään muun ohella viranomaisten tekemistä päätöksistä. Laki edellyttää viranomaisen perustelevan tekemänsä päätökset. Hallintolain 43 §:n mukaan viranomaisen päätös on annettava kirjallisesti, mutta jos se on välttämätöntä asian kiireellisyyden vuoksi, päätöksen voi antaa myös suullisesti.

Tällöinkin on hallintolain 44 §:n 2 momentin edellyttämällä tavalla ilmoitettava, miten asia on ratkaistu ja selostettava ratkaisun perustelut.

Hallintolain 43 §:ssä kuitenkin edellytetään, että suullisesti annettu hallintopäätös annetaan myös kirjallisesti viipymättä. Lisäksi hallintolain 54 §:ssä edellytetään, että päätös annetaan tiedoksi asianosaiselle viipymättä. Asianosaisella on parempi mahdollisuus arvioida kirjallisen kuin suullisen päätöksen perusteluja ja lainmukaisuutta. Hallintolain 47 §:n mukaan viranomaisen päätökseen on liitettävä mukaan muutoksenhakuohje. Muutoksenhakuohjeen sisällöstä säädetään tarkemmin hallintolain 45 §:ssä. Muutoksenhakuoikeus on viranomaispäätöksen kohteena olevalle keskeisin oikeusturvakeino sekä myös yleisesti ottaen tärkeä oikeusturvakeino, jolla voidaan valvoa julkisen vallan käyttämistä. Hallintolain 43 §:n mukaan määräaika muutoksenhakuun alkaa kirjallisen päätöksen tiedoksisaannista, joten hallintopäätöksen kirjallinen muoto on muutoksenhaun edellytys.

Aluehallintovirasto katsoo, että tartuntatautilain tarkoitus huomioiden on ollut perusteltua, että eristämisen- ja karanteenipäätökset on annettu suullisesti heti koronavirustartunnan tai altistumisen tultua Sodankylän terveystieteiden tietoon. Kirjalliset päätökset olisi kuitenkin tullut antaa huomattavasti nopeammin kuin Sodankylässä alkuvuonna 2022 tapahtui. Kun asianosainen on saanut kirjallisen päätöksen muutoksenhakuohjeineen tuona aikana yleisenä käytäntönä olleen 10 vuorokauden eristämisen- tai karanteeniajan jo päätyttyä, pahimmillaan vasta useita viikkoja eristykseen tai karanteeniin määräämisen jälkeen, ei mahdollisella muutoksenhaulla ole enää ollut hänen asiassaan tosiasiallista vaikutusta ottaen huomioon, että karanteeni- ja eristämispäätös voidaan tartuntatautilain 91 §:n mukaisesti panna täytäntöön heti muutoksenhausta huolimatta. Asianosaisella ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa päätöksen täytäntöönpanoon mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, jollei muutoksenhaku tosiasiallisesti ole ollut mahdollista. Lisäksi tartuntatautilain 92 §:ssä säädetty vaatimus muutoksenhakuasian kiireellisestä käsittelystä

hallinto-oikeudessa omalta osaltaan varmistaa sen, että muutoksenhaulla voi olla tosiasiallisia vaikutuksia valittajan oikeusasemaan.

Hallintolaissa tai sen esitöissä ei tarkemmin määritellä, mitä lain 43 §:n 3 momentissa mainittu *viipymättä* tarkoittaa. Eduskunnan oikeusasiamies (EOA) on useissa ratkaisuissaan ottanut kantaa asiaan. Esimerkiksi 10.12.2021 antamassaan ratkaisussa EOAK/3535/2020 apulaisoikeusasiamies katsoo, että jo neljän päivän viive kirjallisen eristämispäätöksen tekemisessä on ollut liian pitkä.

Aluehallintoviraston tiedossa on, että koronaviruspotilaiden määrä kyseessä olevana aikana oli suuri myös Sodankylän kunnassa. Perustuslain 22 §, terveydenhuoltolain 4 § sekä eduskunnan oikeusasiamiehen vakiintunut ratkaisukäytäntö huomioiden resurssien vähyydellä ei kuitenkaan voi pätevästi perustella lainvastaista toimintaa – etenkin, kun kyseessä on asianosaisen perusoikeuksien merkittävä rajoittaminen. Lisäksi aluehallintovirasto toteaa, että pandemia oli kyseisenä ajankohtana jatkunut jo lähes kaksi vuotta, joten kunnalla oli ollut riittävästi aikaa varautua muun ohella tartuntatautilain mukaisten tehtävien hoitoon.

Edellä selostetuilla perusteilla aluehallintovirasto katsoo, että Sodankylän kunnassa on menetelty lainvastaisesti, kun on laiminlyöty kirjallisten päätösten antaminen suullisista karanteeneista ja eristämistä koskevista päätöksistä viipymättä. Näin ollen aluehallintovirasto harkitsee aiheelliseksi antaa Sodankylän kunnalle huomautuksen sen vastaisen toiminnan varalle.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Kansanterveyslaki (66/1972) 2 § 2 momentti ja 44 §

Tartuntatautilaki (1227/2016) 8 § 1 momentti ja 12 § 1 momentti

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei kansanterveyslain (66/1972) 44 §:n 3 momentin nojalla saa hakea valittamalla muutosta.

Lakimies

Mariana Lantto

Aluehallintoylilääkäri

Sari Kemppainen

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti viimeiseltä sivulta ilmenevin tavoin.

Lisätiedot Lisätietoja antaa tarvittaessa aluehallintoylilääkäri Sari Kemppainen, p. 0295 017 350

Jakelu Sodankylän kunta, perusturvalautakunta

Tiedoksi vs. perusturvajohtaja Kati Aikio
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira

Päätös on maksuton.

Tämä asiakirja LAAVI/350/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAAVI/350/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kemppainen Sari 16.06.2022 14:04

Ratkaisija Lantto Mariana 16.06.2022 14:25